

**PUANLAMA
ANAHTARLARININ
HAZIRLANMASI**

Doç. Dr. Melek Gülşah ŞAHİN

Gazi Üniversitesi

Sunum İçeriği

Puanlama Anahtarlarının Kullanımı

Puanlama Anahtarlarının Türleri

Puanlama Anahtarlarının zellikleri ve rnekler

Puanlama Anahtarlarından Elde Edilen Verilerde
Geçerlik ve Güvenirlik

Performans Değerlendirme

Performans
Görevi

Proje

Portfolyo

Performans Değerlendirmede Kullanılan Puanlama Araçları

Kontrol Listesi

Dereceleme Ölçeği

Rubrik

Kontrol Listeleri

Kontrol listesi, performans değerlendirmeye konu olan davranış ya da becerinin bireyde gözlenip gözlenemediğini belirlemek amacıyla kullanılır. Bir kontrol listesi ilgili performansın bileşenlerini içerir. Her bir performans bileşeninin varlığı “evet-hayır”; “var-yok”; “gözlendi-gözlenmedi”, “1-0” şeklinde değerlendirilir (Şahin, 2019).

Bazı durumlarda öğrencinin ilgili davranışı göstermesi 1 , uygun göstermemesi -1 puan ile belirtilirken, ilgili davranışın gözlenmemesi ise 0 puan olarak belirtilebilir (Gültekin, 2017).

Kontrol listeleri 3 farklı türde hazırlanabilir (Nitko, 2004).

- I. Süreç kontrol listesi
- II. Ürün kontrol listesi
- III. Davranış kontrol listesi

Kontrol listesi örnek

Okul Öncesi Dönem Çocukların Felsefi Tutum Ve Davranışlarını Belirleme Kontrol Listesi			
No	Madde	Evet	Hayır
1	Nesne/durum/olayla ilgili tahminini söyler.		
2	Gerektiğinde probleme birçok çözüm yolu üretir.		
3	Duygu ve düşüncelerinin nedenlerini söyler.		
4	Dinlediklerinde yeni olan sözcükleri fark ederek sözcüklerin anlamını sorar.		
5	Başkalarının duygularının nedenlerini söyler.		
6	Başkalarının duygularının sonuçlarını söyler.		

Dereceleme Ölçeği

Dereceleme ölçeği davranışa ilişkin performans göstergelerinin kalitesini veya frekansını betimler. Kontrol listeleri performans ölçütlerinin karşılanma durumları hakkında bilgi sağlar. Ancak ölçütlerin ne derece karşıldığını ortaya koymada yetersiz kalır. Dereceleme ölçeği ile performans ölçütlerinin karşılanma düzeyleri hakkında bilgi sağlanır.

Dereceleme Ölçeği

“Öğrencinin grup iği tartışmalara katılımı ne düzeydedir?”

1 ( ) 2 ( ) 3 ( ) 4 ( ) 5 ( )

“Öğrencinin grup iği tartışmalara katılımı ne düzeydedir?”

Hiğ bir zaman ( ) Nadiren ( ) Ara sıra ( ) Sık sık ( ) Her zaman ( )

Dereceleme ölçeği örnek

Portfolyo İnceleme Formu (Dereceleme Ölçeği)

Yönerge: Bu dereceleme ölçeği, portfolyo değerlendirme de kullanılmak üzere geliştirilmiştir. Zayıf=1, orta=2, İyi=3 olacak şekilde her bir ölçütün karşılanma düzeyini belirtiniz.

Ölçütler	1	2	3
1. İçerik amaca uygun mu?			
1. Çalışmalar doğru hazırlanmış mı?			
1. Görsel unsurlardan yararlanılmış mı?			

Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubrik)

Dereceli puanlama anahtarı (rubrik) ile diğer puanlama anahtarlarından farklı olarak performans göstergelerinin ayrıntılı olarak tanımlanması söz konusudur.

Dereceli puanlama anahtarı ile öğrencilerin performanslarına yönelik bir sınır belirlenip, performans düzeyleri güçlüden zayıfa veya iyiden kötüye doğru sıralanabilir (Kutlu, Doğan ve Karakaya, 2010).

Bütünsel rubrik örnek

Puan	Ölçütler
3	Çalışmada sunulan tüm bilgiler doğrudur. Bilgilerin organizasyonu iyi yapılmıştır. Görsel unsurlardan yeterince yararlanılmıştır. Sunulan bilgilerden çıkarılan sonuçlar tutarlıdır. Çalışmada yararlanılan kaynaklar belirtilmiş ve yeterli sayıdadır
2	Çalışmada sunulan bilgiler genel olarak doğrudur. .
1	Çalışmada sunulan bilgiler önemli hatalar içermektedir. .
0	Çalışmada sunulan bilgiler doğru değildir.

Analitik rubrik örnek

Matematikte Problem Çözme Becerisi Bir Analitik Puanlama Anahtarı					
Ölçütler	Başarı Düzeyleri			Puan	
	2	1	0		
Problemi Anlama	Problem tamamen doğru anlaşılmıştır.	Problemin bir kısmını yanlış anlama veya yorumlama söz konusudur.	Problem tamamen yanlış anlaşılmıştır.		
Çözüm İçin Plan Yapma					
Planı Uygulama					
Kontrol Etme					
Benzer Bir Problem Kurma					

Analitik rubrik örnek

Ek 1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi A2 Seviyesi Yazma Becerisi için Rubrik

Maddeler	1	2	3	4
Başlık	Başlık yoktur.	Başlık vardır; fakat metnin içeriğini yansıtmamaktadır.	Başlık, metnin içeriğini kısmen yansıtmaktadır.	Başlık, metnin içeriğini tamamen yansıtmaktadır.
Biçim ve İçerik	Konu ve İçerik Metinde içerikten bağımsız konulara yer verilmiştir.	Konu ve İçerik Konu ile ilgili yerler metinde yer alsa da konu ile ilgili olmayan bilgiler de bulunmaktadır.	Konu ve İçerik Konu bütünlüğü büyük ölçüde sağlanmış olsa da kısmi olarak konu bütünlüğünü bozan yerler de vardır.	Konu ve İçerik Konu bütünlüğü yeterlidir.
Tutarlılık	Tutarlılık Paragraf içerisindeki bilgi ve düşünceler tutarlı değildir.	Tutarlılık Paragraf içerisindeki bilgi ve düşünceler çoğunlukla tutarsızdır.	Tutarlılık Paragraf içerisindeki bilgi ve düşünceler kısmen tutarlılığı sağlamaktadır.	Tutarlılık Paragraf içerisindeki bilgi ve düşünceler tutarlıdır.

Puanlamada Yaygın Olan Hatalar

(Haladyna, 1997;Kutlu, Doğan ve Karakaya, 2010; Linn ve Gronlund,1995; Nitko, 2004; Reynolds, Livingston ve Willson,2010; Şahin,2019)

Kişisel Yanlılık

Halo Etkisi

Matıksal Hata

Sıra etkisi

Kaynakça

1. Dirican, R. ve Deniz, Ü. (2017). Okul öncesi dönemdeki çocukların felsefi tutum ve davranışlarını belirleme kontrol listesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Electronic Turkish Studies*, 12(14),137-150.
2. Gültekin, S. (2019) . Performansa dayanaklı değerlendirme. R.N. Demirtaşlı(Ed). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme içinde sf: 223-256. Ankara: Anı Yayıncılık
3. Haladyna, T., M.(1997). Writing test items to evaluate higher order thinking. USA: Allyn and Bacon.
4. İlhan, M.(2015). Standart ve SOLO taksonomisine dayalı rubrikler ile puanlanan açık uçlu matematik sorularında puanlayıcı etkilerinin çok yüzeyli Rasch modeli ile incelenmesi. Yayımlanmamış doktora tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep
5. Kutlu, Ö., Doğan, C. D. ve Karakaya, İ. (2010). Öğrenci başarısının belirlenmesi: performansa ve portfolyoya dayalı durum belirleme. Ankara: Pegem Akademi
6. Linn, R.L., ve Gronlund, N.E.(1995). Measurement and assessment in teaching. Boston: Prentice-Hall.
7. Nitko, A. (2004).Educational assessment of students. New Jersey: Pearson
8. Popham, W. J. (1997) 'What's wrong--and what's right--with rubrics. *Educational Leadership* 55 (2), 72- 75.
9. Reynolds, C.,R., Livingston, R.,B., ve Willson, V.(2010). Measurement and assessment in education. London: Pearson Education
10. Şahin, M.G. (2019). Performansa dayalı değerlendirme. B. Çetin (Ed). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme içinde sf: 213-264. Ankara: Anı Yayıncılık
11. Turgut, F., ve Baykul, Y. (2010). Eğitimde ölçme ve değerlendirme. Ankara: Pegem Akademi
12. Tekin, E. & Sallabaş, M. E. (2022). Yabancı dil olarak türkçe öğretiminde a2 seviyesi yazma becerisine yönelik analitik rubrik geliştirme . *Anasay* , 0 (22) , 81-95 .